

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ШЛЯХ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

*Г.В. Тітенко, доцент, А.Н. Некос, доцент, К.Б. Уткіна
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, Харків*

Застосування комплексного міжнародно-орієнтованого підходу в питаннях освіти для забезпечення сталого розвитку й екологічної безпеки на основі сучасних наукових досягнень й напрацьованого практичного досвіду країн Європейського Союзу на сьогодні є нагальною потребою для вищої освіти України. Необхідність реформування системи вищої освіти України та її гармонізації з Європейськими підходами та стандартами обумовлює актуальність розробок, пов'язаних з удосконаленням системи вищої освіти в галузі управління охороною навколишнього природного середовища й екологічно безпечного природокористування із застосуванням сучасних управлінських інформаційних технологій.

Практичне використання в Україні апробованих в країнах ЄС еколого-економічних інструментів екологічного менеджменту передбачає підготовку фахівців у відповідній галузі. З цією метою в межах проекту міжнародної програми ТЕМПУС 144746-TEMPUS-2008-RU-JPCR «Удосконалення освіти в галузі екологічного менеджменту» («Improvement of education on environmental management») університетами країн ЄС, Росії, Білорусі, Молдови, України, в т.ч. Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна, та організаціями - членами консорціуму ведеться розробка міжнародної магістерської програми «Екологічний менеджмент». Особливістю програми є активне використання досвіду організацій – членів міжнародного консорціуму з країн ЄС в інформатизації процесу навчання з впровадженням on-line и off-line методів дистанційного інтерактивного навчання.

Програма орієнтована на формування у студентів загальнонаукових, світоглядних та професійних компетенцій та підготовку майбутнього магістра задля ефективної професійної діяльності в галузі екологічного менеджменту та забезпечення екологічної безпеки господарської діяльності.

Після закінчення магістратури випускник програми має бути готовим до праці в міжнародних та національних органах, відповідальних за вирішення проблем стійкого розвитку та забезпечення екологічної безпеки, в системах екологічного менеджменту в організаціях різних форм власності, а також в комерційних організаціях, які спеціалізуються на наданні консалтингових послуг в галузі екологічного менеджменту.

Апробація міжнародної магістерської програми в повному обсязі здійснюється на факультеті географії та геоecології Санкт-Петербурзького державного університету (Росія), який є координатором даного проекту ТЕМПУС. Також проектом передбачено організацію на факультетах університетів консорціуму з СНД підготовки магістрів за фахом «Екологічний менеджмент».

Одним з найважливіших результатів проекту на даному етапі його реалізації є: впровадження до навчального процесу нових навчальних планів підготовки магістрів; підготовка, видання й впровадження до навчального процесу нових навчальних матеріалів (навчальних посібників, навчально-методичних матеріалів, системи тестів, монографій тощо); перепідготовка груп викладачів і фахівців з метою підвищення їх професійного рівня в галузі екологічного менеджменту на основі використання сучасних досягнень в управлінні й інформаційних технологіях; розробка й впровадження міжнародної інтерактивної системи дистанційного навчання на базі університетів-учасників проекту та адаптація навчальних матеріалів для дистанційного навчання.

З метою створення системи дистанційного навчання на базі екологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна було проведено вивчення інформаційних потреб та створено інтерактивну аудиторію дистанційних методів навчання призначена для проведення он-лайн конференцій, відкритих лекцій, аудиторних занять та самостійної роботи студентів з базами даних та в мережі Інтернет.

Використання інтерактивної аудиторії в навчальному процесі суттєво поширює можливості щодо наочності викладання матеріалу, забезпечує можливість використання навчального та наукового потенціалу європейських фахівців в галузі екологічного менеджменту, надає можливість роботи з базами даних та банками екологічної інформації. Все це надає можливість забезпечити високу якість освіти та залучення до викладання провідних європейських фахівців з мінімальними витратами коштів та часу.

Одним з результатів спільної роботи членів консорціуму з розробки міжнародної магістерської програми є створення гармонізованої логіко-структурної схеми підготовки екологів-менеджерів з послідовними навчальними модулями у відповідності з Галузевими стандартами вищої освіти в галузі екології та вимогами Болонської системи освіти.

В даний час міжнародні авторські колективи працюють над методичним забезпеченням для тих курсів, які обрані як загальні для впровадження в університетах-партнерах, зокрема «Екологічна політика», «ГІС в екологічному менеджменті» та «Аналіз ризиків в екологічному менеджменті».

Одним з найбільш гострих проблемних питань реалізації магістерської програми залишається система перезарахування залікових одиниць (трансферу кредитів ECTS) в межах університетів-партнерів.

Слід зазначити, що підготовка та реалізація міжнародних магістерських програм в цілому та з екологічного менеджменту зокрема, конкретизує завдання європейської інтеграції вищої освіти України та надає можливість підвищити ефективність підготовки фахівців в галузі екологічного менеджменту з максимально оперативною адаптацією до вимог ринку праці.

Підготовлено в рамках проекту Темпус «**Удосконалення освіти в галузі екологічного менеджменту**» (угода про надання гранту №^o 144746-TEMPUS-2008-RU-JPCR).

Проект отримав фінансову підтримку з боку Європейської Комісії. Публікація відображає думку авторів; Європейська Комісія не несе жодної відповідальності за можливе використання інформації, яка міститься в цій публікації.

Prepared in the framework of Tempus project “**Improvement of education on environmental management**” (Grant agreement No 144746-TEMPUS-2008-RU-JPCR).

This project has been funded with support from the European Commission.

This text reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.